

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความยั่งยืนในบริบทของการออกแบบด้านสถาปัตยกรรม : กรณีศึกษา บ้านเอื้ออาทร Sustainable in Architectural Design Context : A Case Study of Er-Ar-Thorn House
ชื่อผู้เขียน	นาย ฐปนันท์ จิระวิชิตชัย Mr. Tapanan Chiravichitchai
แผนกวิชา/คณะ	สาขาการจัดการเทคโนโลยี วิทยาลัยนวัตกรรมอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร. สมิทธิ์ ตุงคะสมิต
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

งานค้นคว้าอิสระเรื่องความยั่งยืนในบริบทของการออกแบบด้านสถาปัตยกรรม: กรณีศึกษา บ้านเอื้ออาทรมุ่งหมายให้ทราบถึงการแก้ปัญหาในลักษณะการอยู่อาศัยบ้านเอื้ออาทรโดยการค้นคว้าสำรวจเพื่อการระบุปัญหาเป็นอันดับแรก เมื่อได้ข้อประเด็นปัญหาแล้วจึงสรุปออกมาเป็นแนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆเพื่อพัฒนาต่อไป สำหรับการค้นคว้าอิสระนี้จะเจาะจงเพียงแต่บ้านเอื้ออาทรรังสิตคลอง 3 เพียงโครงการเดียวเพื่อเป็นตัวอย่างในการค้นคว้าวิจัยเพื่อหาประเด็นปัญหาสำหรับโครงการอื่นต่อไป การค้นคว้าอิสระนี้มีขอบเขตของการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

1. ศึกษาภาวะความน่าสบายในการอยู่อาศัยในภูมิอากาศแบบร้อนชื้นของเมืองไทย และลักษณะการอยู่อาศัยในเมืองหรือแถบชานเมือง
2. ศึกษานวัตกรรมในอาคารตัวอย่างเช่น บ้านประหยัดพลังงานของ ศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บุญญาธิการ และลักษณะอาคารประหยัดพลังงานต่างๆ
3. ประยุกต์ลักษณะเด่นที่เหมาะสมของอาคารดังข้อ 2 เพื่อนำมาประยุกต์ให้เข้ากับบ้านเอื้ออาทรโดยยังต้องคำนึงถึงลักษณะของมูลค่าการปลูกสร้างซึ่งเหมาะสมแก่ผู้มีรายได้น้อยโดยเจาะจงไปในบริบทของการออกแบบสถาปัตยกรรมด้านต่างๆ ดังนี้
  - ความเหมาะสมในการอยู่อาศัยในด้านเศรษฐศาสตร์

- การวิเคราะห์การประหยัดพลังงานโดยใช้ระบบ Passive และ Active
- การพัฒนาคุณภาพชีวิต

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการค้นคว้าอิสระนี้จะตั้งอยู่บนพื้นฐานของการออกแบบบ้านโดยคำนึงถึงการใช้สภาพแวดล้อมโดยธรรมชาติมากกว่าการใช้ระบบปรับอากาศเพื่อให้เหมาะสมกับบ้านเอื้ออาทร โดยรวมถึงทฤษฎีการพัฒนาอย่างยั่งยืน, ทฤษฎีแนวความคิดใหม่ในการออกแบบ, และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับสภาพบ้านเช่นสภาพอากาศ, การถ่ายเทความร้อน, ประโยชน์ของต้นไม้ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สิ่งแรกที่จะต้องพบคือประเด็นปัญหาของการอยู่อาศัย ดังนั้นการค้นคว้าอิสระนี้จึงเป็นการค้นคว้าเชิงสำรวจโดยข้อมูลที่ได้้นั้นมาจาก ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งได้จากการสำรวจบ้านเอื้ออาทร, การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านการประหยัดพลังงานในการออกแบบอาคาร และ ผู้มีอาชีพรับเหมาก่อสร้างเพื่อเปรียบเทียบราคาและข้อมูลความชำนาญของช่างผู้ชำนาญงานก่อสร้างในด้านต่างๆ และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้แก่เอกสารเผยแพร่และสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ รายงานการสัมมนา งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

ผลการวิจัยนี้จะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในประเด็นปัญหาหลักของบ้านเอื้ออาทร การต่อเติมสภาพบ้านเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัย และสภาพปัญหาอันเนื่องมาจากการต่อเติมเพื่อให้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาบ้านในภูมิภาคเช่นกรุงเทพมหานคร และบ้านเอื้ออาทรโครงการอื่นต่อไป รวมทั้งยังเป็นบรรทัดฐานที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบเบื้องต้นสำหรับบ้านซึ่งสร้างให้ผู้มีรายได้น้อยเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพชีวิตและการอยู่อาศัยโดยใช้ความยั่งยืนในบริบทของการออกแบบด้านสถาปัตยกรรมโดยเน้นไปในทางด้านความเหมาะสมในการใช้พลังงาน